

TORRE BARRINA

Narració a càrrec de Guillem Briones, voluntari del festival 48H Open House BCN

Localització: Parc de la Marquesa / Ctra. de Collblanc, 67 (L'Hospitalet de Llobregat)

Arquitectes: 1836-1845; 1867; 1920; 1939; Álvarez i Minguillón, 2006

Benvinguts i benvingudes a la Torre Barrina de l'Hospitalet. Soc en Guillem, geògraf i voluntari d'Open House des de l'any passat, i us explicaré l'audioguia d'aquest edifici meravellós.

L'edifici que esteu veient és la Torre Barrina. Està situada a l'Hospitalet de Llobregat, dins del Parc de la Marquesa, al barri de Collblanc. Es va construir l'any 1867 i, tot i que en desconeixem l'autor, sabem que els propietaris i promotors d'aquest immoble van ser Josep Farnés i Eugènia Casanovas. L'edifici es troba enmig d'un parc públic, el Parc de la Marquesa, que revalora la construcció colonial i esponja un urbanisme extremadament castigat per la densitat de construccions. És la seu d'un centre municipal de recursos audiovisuals i multimèdia obert a la creació i la innovació. Al subsòl d'aquest parc hi ha un refugi antiaeri de la Guerra Civil.

En alguna bibliografia es parla d'una masia anterior a la construcció actual, que és de l'any 1867. Es tracta d'un exemple del que alguns autors han anomenat *arquitectura d'indians* o *americanos*, és a dir, edificis que van bastir persones que havien anat a Amèrica a fer fortuna i que, quan van tornar, van voler demostrar el seu èxit econòmic reformant o construint-se una nova residència. Aquestes noves cases pairals vuitcentistes bastides per indians enriquits acostumen a ser cases relativament grans, amb clars referents estètics colonials i envoltades d'un jardí espaiós, on no hi falta mai una palmera, com és en aquest cas, o arbres característics d'Amèrica, com ara l'araucària. La finca de la propietat s'estenia pels límits del carrer d'Occident, l'avinguda del Torrent Gornal i la travessera de Collblanc.

A la reixa del Parc de la Marquesa hi ha una data, 1867. Amb tota seguretat, és l'any en què es van construir la Torre Barrina i els seus jardins. Aquest indret era rural, a tocar de la serra de Collserola, i estava ben comunicat, a la cruïlla de la carretera de Collblanc i la travessera de les Corts, i tenia una mina d'aigua. La finca va ser encarregada pel matrimoni format per Josep Farnés i Eugènia Casanovas. Farnés era joier i deuria guanyar força diners: es diu que a Barcelona només hi havia dos Rolls-Royce, i un era el seu. L'edifici es va decorar amb pintures murals i els jardins també es van dissenyar amb criteris artístics. La vida social de Casanovas era tan intensa i ostentosa que l'edifici de seguida es va guanyar el sobrenom de *la marquesa*. S'ha de

dir que Farnés també va impulsar l'assistència mèdica a Collblanc, amb un dispensari de la Creu Roja, al carrer del Progrés.

El 1917, quan Collblanc rebia milers d'immigrants, Casanovas va urbanitzar part de la seva finca i va fer calés amb la inversió. Es va reservar l'espai que avui és el parc i va parcel·lar els terrenys fins als carrers de Rosich i del Cinca. Dos dels nous vials es van batejar com a *de Farnés* i *de la Creu Roja*. Amb l'esclat de la Guerra Civil, la Torre Barrina va ser un dels edificis que van patir destrosses, i va ser requisat per les forces revolucionàries, ja que era un símbol de l'ordre social que volien transformar. Quan van començar els bombardejos de l'aviació franquista, s'hi va construir un refugi antiaeri. La immigració de l'època franquista va generar un districte molt densament poblat i sense cap zona verda. La conversió de la finca en parc i equipament va ser una de les reivindicacions més importants de l'associació de veïns. Les manifestacions i, fins i tot, l'enderrocament de les tanques van provocar que l'Ajuntament l'adquirís, el 1975. Les mobilitzacions per donar-li un ús social i arranjar l'espai com a parc van continuar.

El juny del 1977, l'associació de veïns va convocar una gran festa popular per celebrar la conquesta de l'espai, i aquest va ser l'embrió de la festa major del districte. Aquells primers anys de llibertat, hi van passar Rafael Alberti o Charlie Rivel. La Torre Barrina ha estat un dels primers centres de planificació familiar de la ciutat, un institut i, des de l'any 2013, és el Centre d'Experiències d'Innovació Social de l'Hospitalet. El Parc de la Marquesa és un dels pocs espais on pot jugar la canalla i on es fan les festes de la ciutat, com ara la Festa de la Diversitat.

L'edifici es va construir l'any 1867 perquè fos la casa pairal de la parella Farnés-Casanovas. Es tracta d'un exemple d'arquitectura d'indianos o americanos. L'ús original era com a antiga residència d'estiu d'un propietari benestant, que actualment s'ha reconvertit en equipament públic. És de planta rectangular i consta de planta baixa i tres pisos. Actualment, la coberta és plana. En destaca la galeria porticada que s'ha afegit a la façana de migdia, amb tres plantes d'arcades de mig punt. També destaca la torre de secció quadrada amb coronament de balustres. A la façana de ponent, hi ha un cos afegit de planta única amb terrassa i balustrada com a barana. A la planta baixa, hi ha sis finestres amb arcs de mig punt. Dins l'edifici podem trobar aules d'estudi, platós de ràdio i televisió, aules d'informàtica i una sala de presentacions.

Hem arribat al final de l'audioguia. Moltes gràcies per haver vingut a visitar la Torre Barrina. Us animem a continuar visitant més edificis oberts, aquest cap de setmana, al 48h Open House. Fins aviat!